

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๐๗๐๔/๑๐๘๖

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๓ กันยายน ๒๕๖๒

เรื่อง การประชุมรัฐมนตรีสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดียว่าด้วยเศรษฐกิจภาคทะเล ครั้งที่ ๓

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ร่างปฏิญญาธากาว่าด้วยเศรษฐกิจภาคทะเล พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่องการประชุมรัฐมนตรีสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดียว่าด้วยเศรษฐกิจภาคทะเล ครั้งที่ ๓ (3rd Indian Ocean Rim Association - IORA Ministerial Blue Economy Conference) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ของไทย ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับบริหารราชการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ รัฐบาลบังกลาเทศจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดียว่าด้วยเศรษฐกิจภาคทะเล ครั้งที่ ๓ ระหว่างวันที่ ๔ - ๕ กันยายน ๒๕๖๒ ณ กรุงธากา สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ โดยที่ประชุมฯ จะรับรองปฏิญญาธากาว่าด้วยเศรษฐกิจภาคทะเล (Dhaka Declaration on Blue Economy) เป็นเอกสารผลลัพธ์การประชุม (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๑.๒ การประชุมรัฐมนตรีสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดียว่าด้วยเศรษฐกิจภาคทะเลได้จัดมาแล้ว ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๒ จัดขึ้นที่กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ภายใต้หัวข้อ “การระดมทุนเพื่อเศรษฐกิจภาคทะเล” (Financing the Blue Economy) โดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้น (นายวีระศักดิ์ ฟุดระกุล) เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมฯ

๑.๓ ที่ประชุมรัฐมนตรีสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดียว่าด้วยเศรษฐกิจภาคทะเล ครั้งที่ ๒ ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นความร่วมมือด้านการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การท่องเที่ยวทางทะเล โครงข่ายท่าเรือและศุลกากร และการรับมือกับปัญหาขยะพลาสติกในทะเล ผ่านการส่งเสริมกลไกด้านการเงิน การวิจัยและพัฒนา การถ่ายทอดเทคโนโลยี การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ การเสริมสร้างขีดความสามารถ การประสานนโยบายในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ และการส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่าง

ภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้ รัฐมนตรี/หัวหน้าคณะของประเทศสมาชิก ได้รับรองปฏิญญาจากการดำว้ด้วยเศรษฐกิจภาคทะเล (Jakarta Declaration on the Blue Economy) ซึ่งแสดงเจตนารมณ์ของประเทศสมาชิก IORA ในการเสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเลอย่างยั่งยืนและครอบคลุมในภูมิภาคมหาสมุทรอินเดียผ่านการพัฒนาสาขาที่สำคัญของเศรษฐกิจภาคทะเลของ IORA และการจัดตั้งคณะทำงานด้านเศรษฐกิจภาคทะเล (Working Group on Blue Economy) เพื่อกำหนดแผนงานและโครงการที่ชัดเจน

๑.๔ ในช่วงการประชุมรัฐมนตรีสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดียว่าด้วยเศรษฐกิจภาคทะเล ครั้งที่ ๒ ไทยได้ให้ความสำคัญในประเด็น (๑) ความสำคัญของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและความเชื่อมโยงทางทะเล (๒) การระดมทุนเพื่อเศรษฐกิจภาคทะเล (๓) เสนอให้มีการจัดทำแผนแม่บทด้านเศรษฐกิจภาคทะเล (๔) การสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และ (๕) การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้กับเศรษฐกิจภาคทะเล

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างปฏิญญาการดำว้ด้วยเศรษฐกิจภาคทะเล ซึ่งเป็นเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมรัฐมนตรีสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดียว่าด้วยเศรษฐกิจภาคทะเล ครั้งที่ ๓ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย และอาจเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน จึงเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การประชุมรัฐมนตรีสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดียว่าด้วยเศรษฐกิจภาคทะเล ครั้งที่ ๓ จะมีขึ้นในวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๒ โดยจะมีการรับรองเอกสารผลลัพธ์ดังกล่าว กระทรวงการต่างประเทศจึงขอความกรุณานำเสนอคณะรัฐมนตรีภายในวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๒

๔. สำระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ การประชุมรัฐมนตรีฯ จะจัดขึ้นภายใต้หัวข้อ “การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเลอย่างยั่งยืน - การแสวงหาโอกาสในการนำทรัพยากรในมหาสมุทรอินเดียมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด” (Promoting Sustainable Blue Economy - Making the Best Use of Opportunities from the Indian Ocean) และจะมีการหารือในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสในด้านต่าง ๆ อาทิ การประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างยั่งยืนผ่านการเสริมสร้างขีดความสามารถของชาวประมงและการเพิ่มพูนความร่วมมือในภูมิภาค การแสวงหาโอกาสจากเศรษฐกิจภาคทะเล การจัดทำระบบโครงสร้างการบริหารจัดการกิจการทางทะเลที่ดีหรือสมุทรภิบาล (Ocean Governance) และการเพิ่มมูลค่าของทรัพยากรทางทะเลผ่านการวิจัยและพัฒนา เป็นต้น

๔.๒ ร่างปฏิญญาการดำว้ด้วยเศรษฐกิจภาคทะเล เป็นเอกสารแสดงเจตนารมณ์ของประเทศสมาชิก IORA ที่จะใช้แนวทางที่มีความสมดุลระหว่างการพัฒนา การนำทรัพยากรธรรมชาติในทะเลและในระบบนิเวศชายฝั่งมาใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติ มาเป็นแนวทางดำเนินการให้บรรลุการพัฒนาอย่างยั่งยืนในด้านที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจภาคทะเล โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการสร้างอาชีพ

ของประชาชนในภูมิภาคมหาสมุทรอินเดียเป็นลำดับต้น ผ่านการพัฒนาในสาขาที่มีความสำคัญและจะเป็นส่วนเกื้อหนุนการพัฒนาต่อไป ได้แก่ (๑) การวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning) (๒) การเสริมสร้างห่วงโซ่มูลค่าทางทะเล (Marine Value Chains) (๓) การเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบโครงสร้างการบริหารจัดการกิจการทางทะเลที่ดีเพื่อให้นำไปปฏิบัติใช้ (๔) การเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และการบริหารจัดการเทคโนโลยีทางทะเลผ่านการส่งเสริมให้มีการก่อตั้งสถาบันการศึกษาและวิจัยซึ่งจะมีส่วนทำให้เกิดการคิดค้นและการอำนวยความสะดวกในการโอนถ่ายเทคโนโลยีใหม่ (๕) การร่วมกันพยายามแก้ไขปัญหามลพิษในทะเล โดยเน้นการกำจัดขยะและพลาสติกในทะเลและการแก้ไขปัญหาน้ำทะเลเป็นกรดเป็นลำดับแรก และ (๖) การสรรหาแนวทางในการเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างกันกับประเทศคู่เจรจาในสาขาที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว ประกอบด้วย การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดและน้ำเค็ม อุทกศาสตร์ การแสวงหาแร่ธาตุใต้ทะเล การขนส่งสินค้าตามแนวชายฝั่ง การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และพลังงานทดแทนจากมหาสมุทร โดยเน้นย้ำว่าจะต้องมีการดำเนินการในลักษณะองค์รวมและมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

๖. ผลกระทบ

เศรษฐกิจภาคทะเลในกรอบ IORA มีความสอดคล้องกับนโยบายของไทย โดยเฉพาะที่ได้บรรจุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ด้านความเชื่อมโยงทางทะเลและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางน้ำและทางทะเล ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกับประเด็นย่อยอื่น ๆ ภายใต้เศรษฐกิจภาคทะเลที่ไทยได้ให้ความสำคัญเช่นกัน ประกอบด้วย (๑) การประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทั้งในทะเลชายฝั่ง และแหล่งน้ำจืด (๒) การสร้างความเชื่อมโยงคมนาคมทางน้ำ โดยเฉพาะการเชื่อมโยงท่าเรือ และ (๓) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล ประกอบกับ IORA เป็นเวทีความร่วมมือที่เน้นส่งเสริมความร่วมมืออย่างรอบด้าน เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้าการลงทุน ความมั่นคงและความปลอดภัยทางทะเล และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน ดังนั้น การให้ความสำคัญต่อเศรษฐกิจภาคทะเลในกรอบ IORA จะเป็นการเปิดโอกาสให้ไทยได้มีส่วนร่วมในเวทีดังกล่าวอย่างเป็นทางการและเป็นรูปธรรมและสามารถแสดงบทบาทในฐานะประเทศสมาชิกได้อย่างสร้างสรรค์ โดยไทยตระหนักถึงศักยภาพของภูมิภาค IORA ในฐานะที่เป็นตลาด แหล่งทรัพยากร เส้นทางเดินเรือที่สำคัญของไทย และแหล่งความเชี่ยวชาญและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีซึ่งสามารถนำมาพัฒนาขีดความสามารถของไทยได้

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/ อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔. ข้อกฎหมายและมติของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

โดยที่ร่างปฎิญญาฯ มีสาระสำคัญเป็นการแสดงเจตนารมณ์ร่วมกันในเรื่องเศรษฐกิจภาคทะเล อาทิ การเห็นพ้องต้องกันว่าเศรษฐกิจภาคทะเลเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาอย่างยั่งยืน การให้ความสำคัญในการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง และการร่วมมือกันระหว่างประเทศโดยให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจภาคทะเลเพื่อประโยชน์ร่วมกัน โดยมีได้มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญ

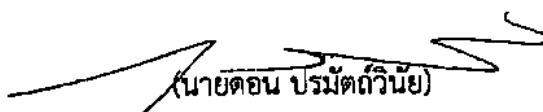
๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

๑๐.๑ ให้ความเห็นชอบในหลักการต่อร่างปฎิญญาฯ ภายใต้วด้วยเศรษฐกิจภาคทะเล (Dhaka Declaration on Blue Economy) และหากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขร่างเอกสารดังกล่าวในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทย ขอให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการได้โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

๑๐.๒ อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดียว่าด้วยเศรษฐกิจภาคทะเล ครั้งที่ ๓ และร่วมรับรองปฎิญญาฯ ภายใต้วด้วยเศรษฐกิจภาคทะเล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กองส่งเสริมเศรษฐกิจสัมพันธ์และความร่วมมือ

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๑๐๖

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๔๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ chayanins@mfa.go.th